

POSTANOWIENIE

31 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 31 lipca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa G. spółki jawnej w K.

przeciwko M.G.K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M.G.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 23 stycznia 2024 r., I AGa 136/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 stycznia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanej M.G.K. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 17 lutego 2023 r. zasądającego od pozwanej na rzecz powódki G. spółki jawnej z siedzibą w K. (poprzednio G.-M. spółka jawna z siedzibą w K.) kwotę 275 366,81 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 października 2019 r. do dnia zapłaty tytułem

wynagrodzenia za roboty dodatkowe w postaci odwodnienia przy użyciu igłofiltrów, umarzającego postępowanie w pozostałej części oraz orzekającego o kosztach postępowania.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwaną M. G.K.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, z uwagi na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 328 § 2 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c., gdyż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie rozstrzygnięto wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia art. 405 k.c. w związku z art. 630 § 2 k.c., art. 647 k.c. w zw. z art. 649 k.c. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1843 – dalej „p.z.p”) w zw. z art. 31 ust. 1 i 4 p.z.p. oraz art. 233 § 1 k.p.c.

W motywach wniosku wskazała, że zarzuty mające stanowić podstawę przyjęcia skargi do rozpoznania szczegółowo opisała w uzasadnieniu skargi kasacyjnej wraz z argumentacją z jakiej przyczyny naruszenie jest ewidentne. Jej zdaniem następstwa opisanych w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju, że kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Zaskarżone orzeczenie narusza także w sposób oczywisty przepisy prawa materialnego, których wykładnia nie powinna budzić żadnych wątpliwości. W sposób nieuprawniony potwierdza bowiem możliwość stosowania art. 405 k.c. do zasądzenia wynagrodzenia w sytuacji, gdy brak jest materialnego substratu wzbogacenia po stronie pozwanej. W konsekwencji skarga, mimo wielokrotnie wyjaśnianych wątpliwości co do sposobu rozliczenia wynagrodzenia za roboty tymczasowe, ujęcia roszczenia o wynagrodzenie za wykonanie tych robót jako bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanego i mimo szerokiego umówienia w orzecznictwie roszczeń z umów o roboty budowlane, powinna być przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania jako oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą usuwanie błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. m.in.

postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku pozwanej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Wszystkie kwestie, na których skarżąca opiera twierdzenie o oczywistej zasadności skargi, były przedmiotem ustaleń i rozważań Sądu drugiej instancji. Sąd Apelacyjny przytoczył podstawę faktyczną i prawną swojego rozstrzygnięcia, odniósł się w niezbędnym zakresie do zarzutów apelacji, wyłuszczył swoją koncepcję rozstrzygnięcia sprawy, wyjaśnił z jakich przyczyn aprobuje stanowisko Sądu pierwszej instancji. Nie można stwierdzić, by sformułowane przez ten Sąd wnioski były w oczywisty sposób nieprawidłowe, zgodnie z opisanym wyżej rozumieniem przesłanki oczywistej zasadności skargi. Sposób sformułowania wniosku w kontekście podstaw skargi - które powielają w zasadzie zarzuty apelacji - wskazuje, że skarżąca traktuje skargę kasacyjną nie jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, a jako instrument pozwalający jej na kwestionowanie niesatysfakcjonującego ją rozstrzygnięcia w trzeciej instancji, któremu to celowi postępowanie kasacyjne nie służy.

Uzasadnienie przedstawione przez Sąd Apelacyjny nie pozwala przy tym stwierdzić oczywistych i rażących uchybień, które mogłyby odpowiadać analizowanej przesłance. Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika by Sąd ten nie zrealizował funkcji kontrolnej i rozpoznawczej, wyznaczonej art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. W lakonicznym uzasadnieniu wniosku brak jest natomiast takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Odsyłanie natomiast do podniesionych w podstawach skargi zarzutów naruszenia prawa materialnego i procesowego oraz ich uzasadnienia jest nieskuteczne i jako takie nie dostarcza argumentów wspierających stanowisko skarżącej.

Pozwana pominęła bowiem, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie bada podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), a jedynie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), które stanowią odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Skarga kasacyjna powinna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd

Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Ocena wniosku nie mogłaby bowiem nastąpić bez szczegółowej analizy sprawy, co na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne, podstawy skargi podlegają bowiem badaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, niepubl.).

Ponadto, podstawy materialnoprawne skargi do których nawiązuje wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania zostały oparte na alternatywnych ustaleniach faktycznych, które zdaniem skarżącej odpowiadają oczekiwanej przez nią ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która jest sprzeczna z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. Konstruując w ten sposób skargę kasacyjną skarżąca pominęła, że skarga jest środkiem prawnym do oceny prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Nie można zatem przenosić do postępowania kasacyjnego sporów dotyczących stanu faktycznego – także wtedy, gdy następuje to pod pozorem naruszenia prawa materialnego, gdyż jego ustalenie należy do sądów *meriti*, a Sąd Najwyższy nie ma w tym zakresie żadnych, ustrojowych ani procesowych kompetencji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2014 r., IV CSK 671/13, niepubl.). Niedopuszczalne jest zatem kwestionowanie podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia oraz przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Skarżąca zasad tych nie respektuje z naruszeniem art. 398³ § 3 k.p.c. odwołując się w podstawach skargi wprost do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i na tej podstawie konstruując następnie zarzuty materialnoprawne skargi.

W konsekwencji wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania w konfrontacji z motywami zaskarżonego orzeczenia, nie wykazuje tezy, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania i wykładni prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 98 § 1¹ k.p.c., art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935, ze zm.).

[A.T.]

[a.ł.]